

Rembrandt De Musical**Indrukwekkend
spektakel**

Carré en het Luxor Theater stonden de afgelopen tijd vooral in het teken van Rembrandt De Musical. Een enorme productie met een flink budget en 30 trailers aan materiaal. Producent (Stardust BV) en leveranciers vertellen over hun aandeel aan de indrukwekkende musical.

Rembrandt De Musical werd geproduceerd door Stardust BV, het bedrijf van Henk van der Meyden, dat op het gebied van theatervoorstellingen al een uitgebreide reputatie had opgebouwd. Eigenlijk zou de voorstelling alleen in Carré te zien zijn, maar Luxor-directeur Rob Wiegman was na het zien van de musical zo enthousiast, dat hij deze productie graag ook in zijn nieuwe Luxor Theater wilde presenteren. En zo geschiedde.

Aanpoten

Dirk Jan Noordermeer is de technisch producent van Rembrandt De Musical. Noordermeer is de enige technicus die vast in dienst is bij Stardust en is de hoofdverantwoordelijke voor het hele spektakel. Hij stelde het hele technische team samen en zocht het daarvoor vooral bij mensen waar hij al eerder mee samenwerkte. "Het is toch handig als je weet wat je aan de mensen hebt", zegt hij daarover. "Zo groots als

we het hier nu hebben aangepakt, zo is het in Nederland nog nooit vertoond", gaat hij verder, vooral doelend op de even prachtige als reusachtige (zowel 2D als 3D) video-projecties die als decor dienen tijdens de musical. "Het opvallende is dat er verder juist helemaal géén decor wordt gebruikt", legt hij uit. "Het zijn alleen de projecties, waar we alles mee doen." Die projecties zijn overigens verbluffend. Noordermeer: "De schilderijen van Rembrandt worden echt tot leven gebracht. Al in de begin-scène vliegt het publiek als het ware door Oud-Amsterdam heen." Tijdens het vervolg komen de schilderijen steeds terug in het stuk. De schilderijen worden groots geprojecteerd op de schermen, waarna je als toeschouwer ineens ziet dat de acteurs in precies dezelfde houdingen staan als de figuren op de schilderijen. Voor de afbeeldingen van Rembrandt's werken werd twee jaar samengewerkt met zo'n vijftig musea uit de hele wereld, die hun belang-

rijkste afbeeldingen van zijn werk beschikbaar stelden en in bruikleen gaven voor de musical. Een kunsthistorica is bijna twee jaar lang bezig geweest om contacten te leggen met al deze musea en toestemming te krijgen om de werken te mogen projecteren. "Daarna kon het video-team, onder leiding van Arjen Klerkx aan de gang", vertelt Noordermeer, die zelf in augustus 2005 begon met de eerste voorbereidingen voor deze productie. "Wat dat betreft hadden we niet echt veel tijd inderdaad", beaamt hij. "Het was soms even aanpoten, maar het resultaat mag er volgens mij wezen." En zo is het maar net.

Beetje Belgisch

Stardust BV deed een beroep op het Belgische Can Do voor de videoprojectie. Arjen Klerkx, zoals gezegd de verantwoordelijke voor de schitterende en indrukwekkende videoprojecties in deze productie, hield eerst een shoot-out waarin hij voor-

al keek naar de projector met het hoogste contrast en resolutie. Deze eigenschappen waren heel belangrijk om de schilderijen tot in de kleinste details perfect weer te geven. Barco kwam hier als sterkste uit. Can Do leverde aldus Barco SLM R8 en SLM R12+ toestellen. Voor het achterscherm vormden vier R8 toestellen in synergics de basis. Het verticale middenscherm maakte gebruik van een op zijn kant liggende R12+. Een andere R12+ diende om de twee bewegende panelen te belichten. Het voorbeeld, bestaande uit een gaasdoek, werd eveneens beschenen door een R12+. Deze laatste twee zaten in een geclimatiseerde, geluiddichte kast die midden de zaal staat. Alle beelden, in HD kwaliteit, staan op vier Hippotizers HD players. Het geheel wordt aangestuurd door een Medialon server. "Als randapparatuur gebruikten we Moxa omvormers en Extron versterkers. We zijn als Can Do heel trots dat we mochten meewerken aan deze fantastische musical. Met deels een Belgische cast is het ook een Belgisch bedrijf dat het materiaal leverde voor de prachtige virtuele decors. Het was heel fijn samen te werken met producente Monica Strotmann en haar team. Op naar een volgende Stardust

Theatre productie", aldus Peter Malaise van Can Do.

Servers

De genoemde Hippotizers kwamen in eerste instantie af van Gobo Image, dat de servers leverde aan Can Do. "Arjen Klerkx heeft me benaderd omdat hij geïnteresseerd was in de Hippotizers van Green Hippo", vertelt Aad Vogel daar over. "We hadden ze hier staan en Arjen heeft ze toen meegenomen om ze uit te proberen. Hij heeft ze wekenlang thuis gehad om ermee te spelen en zo heeft hij uiteindelijk zijn keuze kunnen maken. Hij heeft uiteraard ook naar andere servers gekeken, maar koos uiteindelijk voor de Hippotizers." De Hippotizers kennen dan ook een aantal pluspunten, vertelt Vogel: "Ze zijn bijvoorbeeld erg gebruiksvriendelijk, alles kan met de muis bediend worden. Bovendien werd een speciale interface gebouwd om alle schermen synchroon te laten lopen met het beeld wanneer de schermen naar beneden komen. Ook bij een beweging naar links en rechts loopt de projector mee. Green Hippo is daar heel flexibel in. Zo'n stuk extra software was redelijk snel geregeld."

ShowControl

De inbreng van Rapenburg Plaza was bij Rembrandt De Musical zowel technisch als artistiek van aard. Voor de specifieke eisen die deze productie stelde, ontwierp en programmeerde Sierk Janszen het ShowControl systeem. In dit geval bestond dit systeem uit een Medialon Manger V3 controller en diverse interfaces waaronder de inmiddels befaamde KISS-Box. Het ShowControl systeem combineert de aansturing van de vier stuks Green Hippo Hippotizer mediaservers, zeven Barco projectoren en de ShowTrans vertaalssoftware (t.b.v. internationale gasten in het publiek). De ShowController krijgt zijn cues d.m.v. MIDI ShowControl van de Whole Hog II lichtcomputer en d.m.v. seriële communicatie van de diverse sensoren t.b.v. de positiebepaling van de diverse videoschermen.

Lichtontwerp

Voor het lichtontwerp bij deze productie tekende Marc Heinz van Rapenburg Plaza. Het uitgangspunt van zijn ontwerp was om het zo specifieke 'Rembrandt-licht' zoveel mogelijk recht te doen. Daar een groot gedeelte van de 'decors' uit projectie be-

stond was het spel tussen licht en donker, in combinatie met deze projecties, een grote uitdaging. Een zeer nauwe samenwerking binnen het creatieve team (regie, decor, kostuums, projectie en licht) was derhalve een absolute noodzaak om een ingewikkelde productie als deze te realiseren. Kleur en kleurtemperatuur speelde uiteraard een grote rol binnen het lichtontwerp. Het lichtplan leunde derhalve zwaar op een groot aantal profielschijnwerpers (+/- 200) welke vrijwel allemaal voorzien waren van een kleurwisselaar. Voor het bewegend licht is gekozen voor een combinatie van Vari*Lite VL1000 (zowel de TI als de TS versie), Vari*Lite VL500D, beide met halogeenlampen op dimmers en de Clay Paky Stage Profile Plus SV met een gasontladinglamp.

Associate designer Rutger van Dijk van Rapenburg Plaza nam het grootste gedeelte van de technische voorbereiding, de lichtadministratie en het coördineren van de volgschijnwerpers voor zijn rekening. Stijn van Bruggen, ook van Rapenburg Plaza was verantwoordelijk voor het programmeren van de (+/- 700) lichtstanden op de Whole Hog II. "In samenwerking met alle andere disciplines brachten wij de beelden zoals die de afgelopen maanden te zien zijn geweest in theater Carré en binnenkort in het Luxortheater te Rotterdam. Verder willen wij aangeven dat het werken met collega's als Frank van Laecke, Jan Aarntzen, Arjen Klerkx en de producenten Henk van der Meyden en Monica Strotmann zeer inspirerend en uitermate plezierig was", aldus het team van Rapenburg Plaza.

Projectieschermen

De drie grote projectieschermen die werden gebruikt tijdens de voorstelling, werden geleverd door AV Stumpfl Nederland uit Houten. "Wij hadden eind maart een prettig contact per telefoon en e-mail met Dirk Jan Noordermeer", aldus Jan Roeleveld van AV Stumpfl Nederland. "Hij koos voor onze oerdegelijke spanschermen met het Vario 64 mm profiel, waarvan de prijs óók nog eens concurrentieeloos laag is. Als Nederlandse AV Stumpfl vestiging kunnen we een zeer aantrekkelijke prijs bieden en de uitstekende relatie met het moederbedrijf in Oostenrijk garandeert een snelle levering en dat is in sommige omstandigheden, waarbij haast geboden is, van grote waarde. Zeker als

je een moordende deadline hebt, zoals bij deze Musical." Uiteindelijk werden het twee opzicht projectieschermen in het robuuste Stumpfl Vario 64 aluminiumframe van 8.870 mm. hoog en 4.870 mm breed en één doorzichtscherf van maar liefst 8.428 mm. hoog en 6.348 mm. breed. Rondom de Stumpfl spanschermen werd een houten schilderijlijst gemonteerd om de schilderwerken van Rembrandt nóg meer cachet te geven. "Het beeldmerk van AV Stumpfl is een gele penseelstreek. Ditmaal kreeg die een wel heel bijzondere betekenis voor ons en we zijn dan ook zeer vereerd om onze kwaliteitsschermen te hebben mogen leveren ten behoeve van de musical waarin de meester van de

penseel, Rembrandt, centraal staat", aldus Jan Roeleveld.

Decor

Kloosterboer Decor is actief in het vormgeven en bouwen van interieurs en decor voor theater, televisie, museum en film. Creatieve disciplines die moeten voldoen aan verschillende kwaliteitscriteria en elk voor zich een eigen, specialistische benadering vragen. Met de in 25 jaar opgebouwde kennis en ervaring bereikt Kloosterboer Decor een eindresultaat dat beantwoordt aan de hoge verwachtingen van opdrachtgevers. "Onze enthousiaste vakbekwame ploeg weet creativiteit en vakmanschap te combineren tot een verrassend en origineel

resultaat”, begint Jan Zijp. “In opdracht van Stardust hebben wij onze bijdrage mogen leveren aan het project Rembrandt. Hierin is Kloosterboer Decor verantwoordelijk geweest voor diverse onderdelen binnen het decor. De beplating rondom de staalconstructie, de diverse raamvakken voorzien van ouderwetse houten luiken. Met decoratie hebben we de stopwanden vormgegeven door er een uitvergrootte schilderstructuur in aan te brengen. De in hoogte verstelbare videotorens zijn vervaardigd binnen onze staalafdeling. Ook hebben we het podium, wat door middel van een schaar Tafel 240 cm omhoog kan komen, rondom voorzien van doek. Door de nauwe samenwerking van ontwerpers en bouwers creëren we een eindresultaat waar de verbeelding tastbaar is geworden. Onze ploeg leeft zich in, is trots op het geleverde werk en neemt verantwoordelijkheid bij zowel de uitvoering van eigen werkzaamheden als in samenwerking met anderen. Gedrevenheid en vakmanschap met altijd een open oog voor verbeteringen.”

Rekwisieten en kostuums

Verantwoordelijke voor de rekwisieten die gebruikt werden in Rembrandt De Musical is Erica Out-Segveld: “Om ons voor te bereiden zijn we in de boeken gedoken en natuurlijk hebben we een bezoek gebracht aan het Rembrandtshuis en het Rijksmuseum, waar we een goed beeld kregen van hoe o.a. de schilders ezels vormgegeven moesten worden, aangevuld met afgebeelde schildersezels op schilderijen uit die tijd. Deze theorie ging overigens niet op voor de rekwisieten voor de Nachtwacht, bijvoorbeeld de helmen. Het was niet mogelijk een copy te kopen

van een helm uit die tijd die er exact zo uitzag zoals Rembrandt ze geschilderd had. Simpelweg omdat hij ze schilderde zoals hij ze mooi vond, met de nodige veranderingen aan het originele model.” Een soortgelijk model uit die tijd bleek nog wel te vinden, maar het probleem daarmee was dat ze voor een musical te zwaar waren om te dragen. “Bovendien moest er zoveel aan verbouwd worden dat we besloten hebben om alle helmen gewoon na te maken vanaf het schilderij”, vertelt Out-Segveld. “Uiteindelijk hebben we gekozen voor een soort rubber, zodat de ornamenten op de helmen goed tot hun recht kwamen en ze licht van gewicht en draagbaar waren. Met de nodige schildertechnieken zou je vanuit de zaal gezien zweren dat het metalen helmen waren. Dit gold ook voor de borstkurassen.” Voor de kostuums werd gezorgd door kostuumontwerper Jan Aarntzen. Hij ontwierp de 450 kostuums door de schilderijen van Rembrandt heel goed te bekijken. Geen detail is hem daar bij ontgaan. Hij reisde heel Europa door om de juiste stoffen te vinden, zoals ze in de zeventiende eeuw werden gebruikt. Fluweel, tweekleurig zijde, allerlei soorten kant en bijzonder borduurwerk werden gevonden en zorgden ervoor dat Aarntzen de kostuums daadwerkelijk kon maken zoals ze op de schilderijen te zien zijn.

ShowTrans

Met het oog op de internationale belangstelling voor Rembrandt De Musical, werd het buitenlandse publiek een nieuwe faciliteit geboden: ShowTrans voorziet in ondersteunend commentaar in een vreemde taal. Het stelt buitenlanders in de gelegenheid om het verhaal te volgen zonder dat men wordt afgeleid van wat zich op het to-

neel afspeelt. ShowTrans verstaat de kunst van het vertalen van een theaterproductie, doordat het – in plaats van alle teksten rechtstreeks te vertalen – zich op efficiënte en effectieve wijze beperkt tot het communiceren van zowel het begrip als de stijl van de productie. Om te garanderen dat de ShowTrans commentaren zo authentiek mogelijk zijn, wordt gewerkt met tolken die beroepshalve met de buitenlandse taal in kwestie verbonden zijn, in het betreffende land geboren zijn en er ook nog regelmatig komen. Elk ShowTrans commentaar is vertaald door een team van vertalers om consistentie van taalgebruik te verzekeren. ShowTrans werd voor het eerst gebruikt bij de originele Disney productie Beauty and the Beast. Momenteel wordt het ingezet bij diverse grote Broadwayshows. Bij Rembrandt De Musical werd voor het meertalig audio-commentaarsysteem voor het eerst in Nederland toegepast in de talen Engels, Frans, Italiaans, Duits, Russisch en Spaans.

Omlijsting

Al met al was er dus nogal wat fraaie techniek betrokken bij Rembrandt De Musical. Toch ging dat absoluut niet ten koste van de mensen op het toneel, zo vertelt ook producente Monica Strotmann met gepaste trots: “Bij alle techniek gaat het natuurlijk wel vooral om de mensen op het toneel”, legt ze uit. “De acteurs zijn de sterren die de emotie van theater over moeten brengen en het grote ensemble was het belangrijkste in deze show, maar zij werden wel omlijst door de meest geavanceerde en nieuwste technieken uit de internationale musicalwereld.”

Fotografie: Roy Beusker